

Do Trapsavce přispívají autoři a autorky buď specializovaní pouze na poezii nebo prózu, ale také ti univerzální, kteří zásobují obě kategorie. V mnoha případech obě úspěšně. Jedním ze současně přispívajících takových autorů je Petr Dolyk Doležal. Obě dílka jsou vybrána z loňského Trapsavce.

Příjemné čtení

HLAVOU PROTI ZDI

Já nechci

otáčet stránky,
sčítat v bilanci aktiv pod tlustou čarou fádni dny,
zůstatky násobit
indexem včerejšího štěstí.

Nechci

žít v pasti statistik a čísel jako účetní,
šetřit se pro budoucnost
a nutit k trpělivosti
sněním o velkých plánech.

Nechci

hrát na jistotu,
hrdý se dovolávat na průměrnost
a hledat radost v asketické póze
ve jménu bohatšího zítřka.

Já nechci

číhat jak dravec na největší kořist
a jednou do roka se přežrat k prasknutí,
promrhat život slintáním
do výloh obchodů.

Proto se

modlím k lesu, klekám do jehličí,
své vykouřené vajgly tahám po kapsách,
mám radost z puchýřů
od sešlapaných bot.

Proto se

koukám vždy vzhůru s hlavou ve hvězdách,
prosycen smolným kouřem dřeva,
riskuju průjem

z mnoha lesních pramenů.

Snad proto

miluji vůni cesty, Chanel číslo les,
svůj opružený zadek chladím v říčních tůních,
a nechci život prodat
s akční slevou.

A proto

klidně platím vstupní poplatky,
protože nechci žít svůj život na splátky.
Jsem věrný jenom neurčité dálce,
nečekám zázraky a raděj
zalamuju palce.

Poezie old psavců Trapsavec 2019

Petr Dolyk Doležal

VANDR K DĚDEČKOVU HROBU

Smrťák měl vždycky podivné záliby, ale jednou z těch nejtemnějších bylo navštěvovat místa, kde se odehrály mordy a kde, jak vždycky říkal, visí ve vzduchu nějaké to tajemství a vražda. Tak jsme s osadou za ta léta, co s námi jezdil, navštívili spoustu podobných destinací. Pomník Anežky Hrůzové byl prvním, ale rozhodně ne posledním. Nezapomenutelná je pro nás dodnes jeho půlhodinová přednáška na hrázi jedné naší přehrady o orlických vraždách. Hned příští léto nás donutil jet vlakem až do Košic a pak hned zase zpátky. Ten divný vandr na kolejích pak dostal název Po stopách Otýlie Vranské. A když jsme se ocitli poblíž Plzně, nedal Smrťák jinak, než že nás provede svou soukromou naučnou stezkou nazvanou poeticky Krajem Huberta Pilčíka. Je snad už nad slunce jasnější, že měl zmapované i všechny smírčí kříže a pomníčky u silnic minimálně v celém našem východočeském koutě republiky.

Před dvěma lety mu asi došly nápady nebo se chtěl jen pochlubit a dotáhl na slezinu starý cancák svého dědy. Zjistili jsme, že v jeho případě šlo zřejmě o nějaké rodinné zatížení, protože i starý pan Václav Smrtínský (ano, tak se on i Smrťák opravdu jmenovali) se toulal po všech možných ponurých místech. Smrťákův děda byl vůbec svérázná osůbka. Smrťák vyprávěl, že když mu táhlo na šedesátku a byl už moc nemocný, prostě se jednoho dne, kdy všude ležel dobrý metr sněhu, sbalil, rozloučil se s rodinou a zmizel. Od té doby ho nikdo neviděl. Celoživotním Smrťákovým přáním bylo, jak se nám několikrát svěřil, najít hrob svého dědečka. Takže jsme párkrát vyrazili i podle staříkových zápisků.

Smrťák předpokládal, že odešel umřít na nějaké své oblíbené místo. A o tom, že děda tehdy zmizel na svůj poslední vandr s tím, že se už nevrátí, vůbec nepochyboval. Asi si to po léta vtloukal do hlavy tak vehementně, že sám sebe přesvědčil.

Jedno sobotní dopoledne na osadě přšelo, bylo vlhko a pošmourno. Smrťák se zase bavil listováním starými dědovými zápisky, v nichž hledal další cíle pro naše tematické vandry, když najednou spustil strašný řev. Seběhli jsme se k němu, abychom zjistili, jestli už mu definitivně šiblo, nebo někomu z osady jen došla trpělivost a náš kemp se stane jedním z míst, které tak rád vyhledával. Věřím, že by ho to moc potěšilo, i když už by to nemohl jaksepatří vychutnat. Nikdo z nás ale nad jeho mrtvolou se zakrvácenou sekýrou nestál. Důvod jeho křiku byl mnohem epičtější.

Ve vlhku se odlepila předsádka ohmataného cancáku a zjevila se pod ní mapa. Šerif zaklel, protože jeho plány na velkéj letní vandr právě v tu chvíli prošly nevyžádanou inovací. Sekeru v tu chvíli našťestí neměl v dosahu.

Smrťákovi trvalo jen týden, než přesně lokalizoval místo popsané v plánu, a pouhé tři měsíce mu stačily k tomu, aby nás všechny svou neodbytností přesvědčil, že právě to je ten plac, kde chceme strávit týden společné dovolené. Šerif potom před nastoupenou osadou na hajzlíku naší oblíbené hospody U pavouka obřadně na malé kousíčky roztrhal svůj precizní itinerář vandru v České Kanadě a třikrát za ním spláchl. Nakonec jsme si společně za Smrťákova sveřepého mlčení zazpívali Vlajku o oktávu níž.

...

Jak se blížily červencové svátky, byl Smrťák stále neklidnější. Dokonce si ani nevzpomněl na své každoroční předsevzetí navštívit velké německé okresní město Konstanz čili Kostnici u Bodamského jezera. Nikdo by mu nemohl rozmluvit jeho upřímné zanícení pro věc. Dědečkův hrob byl pro něj něco jako Neapol, kterou musíte vidět a pak už stačí jen zemřít. Upřímně, doufali jsme, že tak daleko to snad nedojde, ale člověk nikdy neví...

Naším cílem byl kus lesa kdesi na jižním konci Pardubického kraje. Abych byl úplně přesný, Smrťák objevil asi tři místa, na které dědečkův plánek pasoval, ale dohodli jsme se, že ani do Venezuele, ani na Sibiř s ním rozhodně nepojedeme.

Vláček z Chrudimě se pomalu a líně kodrcal mezi vesnickými zastávkami. Dva litry rumu zmizely během šestihodinové cesty, co jsme z našeho města už absolvovali, nejdříve v nás a poté v jímkách vlakových souprav poloviny republiky. Nálada byla ospalá a čekala nás ještě nejméně půlhodina cesty.

„Ty, Smrťáku,“ oslovil jsem kamaráda, který jako jediný nejevil známky únavy a neustále šmidral očičkama po krajině za sklem, „pověz mi, kdy ten tvůj děda vlastně zmizel?“

„Odešel 2. ledna 1985,“ odpověděl Smrťák bez zaváhání.

„Tak to jsme sem měli jet spíš na Silvestra, ne?“ řekl jsem z legrace, ale Smrťák se zatvářil dotčeně a celou zbývající cestu mlčel, jako by o něčem dost urputně přemýšlel.

Když jsme vystoupili ve vesničce s názvem Vrbatův Kostelec, začali jsem si protahovat ztuhlé kosti. Smrťák ale okamžitě vyrazil k místnímu starousedlíkovi, který u silnice na zápraží hned pod peronem seděl na židli a pobafával z dýmčičky.

„Pane,“ oslovil ho, ale dědek sedící k němu bokem ho neviděl ani neslyšel. „Pane,“ zařval tak, že se řidič osobáku na silnici lekl, až pustil spojku a málem zlomil stále spuštěné šraňky. Na dědu to zabralo a vzal Smrťáka na vědomí. „Nevzpomenete si, jestli tu v lednu v pětaosmdesátým nevystupoval tenhle pán?“ křičel mu do ucha a před mžourající oči mu nastavoval černobílou fotku svého dědečka.

„Ježíšmaljá, to je ňáká leglace, ne?“ zahuhlal stařík skrz bezzubá ústa.

Tak tohle byl Smrťák, hned na věc a neztrácet ani vteřinu. Všichni jsme se v tu chvíli rozesmáli, ale další staříkova slova nám ten úsměv zmrazila na rtech.

„Dyť je to Venca, toho už šem neviděl doblejch třicet loků.“

Tentokrát se zarazil i Smrťák. „Počkejte, vy ho vážně znáte?“ ujišťoval se.

„No, bodejť, chodil k nám na kafe. A nikdá žádný nepšivez, holomek jeden.“

...

Nedalo se nic dělat, museli jsme splatit dědův dluh, tak jsme na kafe z našich zásob pozvali staříka. Uvařili jsme ho u něj v kuchyni na dvouplotýnkovým plyňáku a pořádně ho vyzpovídali. Děda Venca sem jezdil docela pravidelně už od sedmdesátého roku alespoň jednou za kvartál.

„Požád tu hledal nějaký hloby, ale na hžbitov nikdy nešel. To spíš do lesa. Dyť žikám, že byl divnej, ani to kafe z něj nevypadlo,“ vzpomínal stařík a nám najednou Smrťákův děda připadal tak nějak víc jako člověk, a ne jenom jako pojem a ikona. Dokonce i šerifa to chytlo a docela zapomněl na úzkokolejku z Jindřichova Hradce, kterou musel oželeť.

Já osobně byl rád, že jsme našli nezpochybnitelnou stopu a jsme na správném místě. Sibiřská tajga a jihoamerický prales mně jako cíle příštího letního čundru nelákali. A nepochyboval jsem, že by si to byl Smrťák schopný prosadit.

...

Ještě jednou jsme pořádně prostudovali dědovu mapku a musím se pochválit, byl jsem to já, kdo v černých tečkách, které v ní byly zakresleny, našel vzorec. Když se všechny řádně pospojovaly, vznikl z nich docela pravidelný pentagram. Nebylo jiného východiska, než je všechny postupně obejít. K našemu překvapení jsme na každém z těch míst objevili kamenný kříž, mohylu nebo dřevěnou ceduli na stromě. Některé značky a nápisy byly skoro nečitelné, ale jejich smysl nám neušel. Každé to místo bylo upomínkou nějaké tragédie. Co tečka, to jeden podřezaný, uškrcený, utopený, zřícený nebo třeba jen vyčerpaný umrlec. To pravidelné

rozmístění bylo fascinující, jako by to naplánoval nějaký šílený architekt nebo masový vrah. Data byla ale tak rozlezlá po všech posledních třech stoletích, že bylo jednodušší uvěřit v náhodu než v úmysl.

Prošli jsem celkem osm z deseti úhlů pentagramu. Deváté místo bylo na mapě označeno o něco větší a nápadnější tečkou než ostatní a poslední úhel v mapě svou vlastní tečku pro změnu vůbec neměl. Netušili jsme tehdy, co to znamená. Možná, že děda Václav jen zapomněl. A možná, že jsme už tehdy měli tušit, že je to průšvih.

Když jsme došli do prostoru devítky, nenašli jsme nic. Rozhodli jsme se pro pauzu na oběd a rozeběhli se po okolí. Po půl hodině nás svolala šerifova píšťalka na vrcholek jednoho skalního ostrohu nad lesní říčkou. Musí se nechat, že šerifa pátrání opravdu strhlo a na Českou Kanadu si od včerejšího rána vůbec nevzpomněl. Stál nad řekou u kmenu velkého dubu a mlčky ukazoval na zašlý a skoro zarostlý nápis vyrytý kdysi do jeho kůry.

V.S.3.1.1985

Došlo nám celkem rychle, kde právě stojíme, a Smrťák se vrhl k patě stromu a začal hrabat díru jako hladový vlčák. Asi deset čísel pod zemí objevil první kosti.

Dál už to šlo ráz naráz. Mobil, sto padesát osmička, policajti, patolog, prosektura, analýza místa činu, výsledky.

Vrstva půdy odpovídala samovolnému třicetiletému nános, kosti nevykazovaly známky násilí a nápis v kůře, také zhruba třicetiletý, víceméně potvrzoval sebevraždu. Výsledky DNA při porovnání se vzorky od Smrťáka a všech příbuzných prokázaly dědovu totožnost.

Vše se seběhlo tak rychle, že jsme docela zapomněli prozkoumat to desáté místo, kde měla být na mapě tečka, ale chyběla.

...

Na podzim, kdy bylo pátrání uzavřeno a ostatky pohřbeny do rodinné hrobky (ne za hřbitovní zdi, jak by slušelo a patřilo na řádného sebevraha) jsme se tam vrátili a přitloukli dědovy na strom hezkou odpovídající informační tabulku. Zkusili jsme najít i desítku, ale po dvouhodinovém hledání jsme odjeli jen trochu povzbuzení kávou od nahluchlého staříka z Vrbatova Kostelce bez výsledku domů.

Smrťáka ten poslední neúspěch docela zdrbnul. Pokud si dobře vzpomínám, přestal tehdy skoro chodit na sleziny a viděli jsme ho do konce roku všehovšudy jen třikrát. Koncem prosince jsem s ním ztratili kontakt úplně. K Pavoukovi nepřišel a telefon nezvedal.

Až někdy v prvním lednovém týdnu mi přišlo jeho novoroční PéeFko. „Hodně zdraví a štěstí do nového roku vám všem,“ stálo na pohlednici s umně vyvedenou lebkátou smrtkou v černém hábitu.

Otočil jsem lístek a přečetl si doložku. „Odjíždím k dědovu hrobu. Stejně jako on nesnáším nedodělanou práci. Ten neúplný pentagram mi nedá spát. Víím, že to pochopíte.“

Na poštovním razítku byl název pošty, stejně jako datum velice dobře čitelný.

Vrbatův Kostelec 2.1.2019.

...

Oheň příjemně praskal, mrazivé noční lednové nebe bylo bez mráčku, ale naše tváře ozářené plameny byly vážné. Nikdo se nesmál, nikdo nehrál na sladký dřev, ani nezpíval. Všichni jsme seděli jak špatně vyřezaní svatí v zaseknutém orloji.

Hlavou proti zdi a Vandr k dědečkovu hrobu

Napsal uživatel Belmondo
Čtvrtek, 18 Červen 2020 12:28

V ruce jsem žmoulal Smrťákův poslední pohled, který se ke mně vrátil, když oběhl kolem celého ohně.

První, kdo prolomil tíživé ticho byl náš šerif. Pousmál se a šel za chajdu najít kus bytelného prkna. Věděl přesně, co do něj vyřezat.

„Hned jak opadne sníh,“ říkal, zatímco se mořil s dlobáním Smrťákových iniciál, „vyrazíme všichni na extra vandr, protože pentagram je nutný dokončit se vším všudy. Ta Česká Kanada holt počká.“

Náš šerif je prostě srdcař, to o něm ostatně věděl i Smrťák.

Próza old psavců Trapsavec 2019
Petr Dolyk Doležal